

РЕШЕНИЕ

№ 1116

гр. София, 27.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Г СЪСТАВ, в публично заседание на шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Албена Александрова

Членове: Нели С. Маринова
Биляна Симчева

при участието на секретаря Ели Й. Гигова
като разгледа докладваното от Биляна Симчева Въззивно гражданско дело № 20231100508458 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 20089774 от 05.05.2023 г. по гр. д. № 24881/2021 г. по описа на СРС, 87 с-в, са отхвърлени предявените от С. А. В. против СД.В.Р. осъдителни иски както следва: 1/ главен иск с правно основание чл. 16, ал. 1 вр. ал. 3 ЗДСл за сумата от 5500 лева, представляваща неизплатено от ответника трудово възнаграждение за положен от ищеца труд на длъжността „домакин“ за периода 28.11.2016 г. до 08.01.2020 г., упражнявана при условията на вътрешно съвместителство, едновременно с длъжността, на която е бил назначен - „старши полицай, водач на служебно куче“, както и 2/ евентуален иск с правно основание чл. 59 ЗЗД за сумата от 5500 лева, с която ответникът неоснователно се е обогатил за сметка на ищеца чрез спестяване на разходи за изплащане на дължими трудови възнаграждения за изпълняваната от него длъжност „домакин“ в сектор „ПАОГ“ към „СПСОВОР“ при СДВР за периода от 28.11.2016 г. до 08.01.2020 г., дължими при съвместяване, наред със заплатата за длъжността „старши полицай, водач на служебно куче“.

В срока по чл. 259, ал. 1 ГПК срещу първоинстанционното решение е подадена въззивна жалба от ищеца С. А. В. с аргументи за неправилност на постановения съдебен акт. Жалбоподателят оспорва решаващия извод на първоинстанционния съд, че между нея и ответника не е възникнало допълнително служебно правоотношение по вътрешно съвместителство по смисъла на чл. 16 от ЗДСл. Намира, че при правилно установена по делото

фактическа обстановка, съдът е достигнал до погрешен правен извод за неоснователност на предявения главен иск. Сочи, че ответникът не е издавал писмена заповед за заемането на втората длъжност “домакин”, но намира, че законът не поставя такова изискване. Счита, че от събраните по делото писмени доказателства - издадени от ответника заповеди, от които е видно, че ищецът е притежавал качеството “материално отговорно лице”, може да се заключи, че същият реално е изпълнявал длъжността “домакин”. Сочи, че тъй като последната длъжност в МВР се заема от служители по трудов договор, отношенията между страните следва да се уредят при прилагане на разпоредбите на чл. 16 ЗДСл, вр. с чл. 110 КТ. Отправя искане за отмяна на първоинстанционното решение и уважаване на предявения главен иск.

В условията на евентуалност, в случай, че съдът приеме претенцията за неоснователна, моли за отмяна на решението на СРС и в частта му, с която е отхвърлен предявеният евентуален иск по чл. 59 ЗЗД. Намира, че по делото е доказан фактическият състав на неоснователното обогатяване, произтичащ от обстоятелството, че в процесния период ищецът е полагал труд по две длъжности /”старши полицай, водач на служебно куче” и “домакин”/, поради което ответникът е спестил разходи за заплащането на възнаграждение по втората длъжност.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК не е постъпил отговор на въззивната жалба от ответника по нея /ответник и в производството/ - СД.В.Р. /СДВР/. В проведеното пред въззивния съд открито съдебно заседание, процесуалния представител на въззиваемата страна изразява становище за неоснователност на жалбата с искане за потвърждаване на постановеното първоинстанционно решение като правилно и законосъобразно. Претендира разноси за юрисконсултско възнаграждение.

Софийски градски съд, като съобрази събраните по делото доказателства и взе предвид оплакванията и доводите на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

Първоинстанционният съд е сезиран с искова молба от С. А. В. против СД.В.Р..

Твърди, че в рамките на исковия период /28.11.2016 г. - 08.01.2020 г./ е работил в СДВР като държавен служител, като съвместявал едновременно две длъжности: първата длъжност - “старши полицай” /водач на служебно куче/ към отдел “СПСОВОР” при МВР, упражнявал по силата на Заповед от 24.11.2016 г. на Директора на СДВР, а втората длъжност - “домакин” в сектор “ПАОГ” към отдел “СПСОВОР” /предвидена за заемане от служител по трудов договор в МВР/ упражнявал по възлагане без нарочна писмена заповед. Сочи, че извод за изпълнението на втората длъжност може да се направи от наличието на Заповеди от 2017, 2018 и 2019 г. за провеждане на годишна инвентаризация на активите и пасивите в отдела, видно от които ищецът В. е бил обект на проверка като МОЛ /материално отговорно лице/ със зачислено имущество. Твърди, че въпреки, че е изпълнявал две длъжности, не е получавал допълнително възнаграждение, над изплащането му на такова за длъжността му като държавен служител - старши полицай.

Поради горните обстоятелства моли ответникът да бъде осъден да му заплати възнаграждение в размер на 5500 лева за изпълняваната от него длъжност „домакин“ в отдел „СПСОВОР“ при СДВР за периода от 28.11.2016 г. до 08.01.2020 г., с оглед предвиденото в закона задължение на работодателя му на основание чл. 16, ал. 3 ЗДСл. да заплаща, наред със заплатата за длъжността „старши полицай /водач на служебно куче/“, и 50 на сто от минималния размер на основната заплата за незаетата длъжност „домакин“ - при съвместяване.

В условията на евентуалност претендира процесната сума на основание чл. 59 ЗЗД - поради неоснователното обогатяване на ответника за периода от 28.11.2016 г. до 08.01.2020 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 29.04.2021 г., до окончателното изплащане на задължението.

Ответникът оспорва исковете, по основание и размер и моли същите да бъдат отхвърлени. Оспорва, че ищецът е съвместявал твърденията от него длъжности. Оспорва размера на дължимите възнаграждения. Релевира възражение за изтекла тригодишна погасителна давност по отношение на част от вземанията за трудови възнаграждения за периода от 28.11.2016 г. до 31.05.2018 г. Претендира разноски.

За установяване на горните обстоятелства, пред първоинстанционния съд са събрани писмени доказателства и е изготвена съдебно счетоводна експертиза.

Не е спорно между страните, а и се установява от представените по делото Заповед № 513з-8913/24.11.2016 г. на директора на СДВР и акт за встъпване в длъжност /л.6 по делото/, че считано от 28.11.2016 г. ищецът е назначен на служебно правоотношение да изпълнява длъжността „старши полицай /водач на служебно куче/ в на сектор “С 5” към отдел „СПСОВОР“ при СДВР. Видно от представената по делото Специфична длъжностна характеристика /л. 8 – л. 9/, основните права и задължения на ищеца са свързани с опазване и възстановяване на обществения ред и оказване на противодействие на престъпността, както и специфични задължения, свързани с дресировката и използването на повереното му служебно животно.

По делото е приобщено като доказателство цялото лично досие на ищеца в качеството му на служител в МВР от 1987 г. до 2020 г. При проверка на представените документи не се установява в процесния по делото период /2016-2020 г./ органът по назначаването да е издавал нарочна заповед за възлагане изпълнението на втора длъжност на ищеца В..

Видно от Заповед рег. № 513з-2019/21.03.2017 г., във връзка с настъпила смърт на МОЛ И.Г. /домакин/ се изменя т. 1.1 от Заповед от 02.03.2017 г. и ищецът С. В. - “старши полицай” в група “ВСК” при “СПСОВОР” СДВР се определя на МОЛ, който да приеме недвижими имоти по сметка 2031.

Установява се от представените към исковата молба /в непълен вид/ Заповед №419/1 от 05.11.2017 г., Заповед №464з-708/28.11.2018 г., и Заповед №464з-675 от 29.11.2019 г., че ищецът, в качеството му на МОЛ, е бил обект

на проверка при извършването на годишна инвентаризация на активите и пасивите в отдел “СПСОВОР” към МВР. Резултатите от извършените инвентаризации са обективирани в Доклади – анализи /л.13 – л.18/, съгласно които при проверката на повереното на МОЛ С. В. имущество не са установени липси.

От приетото по делото пред първоинстанционния съд заключение по съдебно-счетоводна експертиза /л. 534/, което въззивният съд кредитира като компетентно изготвено от лице, притежаващо необходимите специални знания, се установява, че в процесния период ищецът е работил на длъжността “старши полицаи - водач на служебно куче”, като в периода 28.11.2016 г. - 13.11.2017 г. е работил на 8-часов работен ден, а от 15.11.2017-08.01.2020 г. е работил на 12-часови смени при сумирано отчитане на работното време.

Вещото лице сочи, че в периода 28.11.2016 г. няма данни ищецът да е изпълнявал допълнително функции, свързани с материално-отчетническа дейност.

С цитираната по-горе заповед от 21.03.2017 г. ищецът е бил определен като МОЛ за приемане на недвижим имот по сметка 2031. Вещото лице посочва, че няма данни след тази дата ищецът да е съвместявал работа по две длъжности, като е работил при определената му продължителност на работното време, само редовна смяна. В заключението е изчислена и стойността на 50% от минималното възнаграждение за длъжността “домакин” в МВР за процесния период.

Страните не са ангажирали други относими към спора доказателства пред двете съдебни инстанции.

При така установената фактическа обстановка, Софийски градски съд, IV-Г въззивен състав, приема от правна страна следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата, при съобразяване с постановките на Тълкувателно решение № 1 от 9.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС.

Обжалваното решение е **валидно**, като постановено от законен състав и в рамките на правораздавателната му компетентност, **и допустимо**, доколкото съдът се е произнесъл в рамките на спора, с който е бил сезиран.

При липса на спор относно приетата за установена по делото фактическа обстановка, спорен пред въззивния съд, по предявения **главен иск с правно основание чл. 125, вр. с чл. 16, ал. 3 ЗДСл**, е въпросът: Възникнало ли е между страните по делото правоотношение по упражняване на длъжност по вътрешно съвместителство.

По така посочения въпрос, въззивния съд намира следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 16, ал.1 от ЗДСл органът по назначаването може еднократно да предложи на определен държавен

служител, който отговаря на минималните и специфичните изисквания, предвидени за незаетата длъжност, работа по вътрешно съвместителство за срок до назначаването на служител на незаетата длъжност, но за не повече от 6 месеца. Работа по вътрешно съвместителство за същата длъжност не може да се предлага втори път на един и същ служител. Третата алинея на чл. 16 ЗДСл урежда изрично, че при съвместяване на две длъжности, държавният служител получава заедно със заплатата си и 50 на сто от минималния размер на основната заплата за незаетата длъжност.

Анализът на горната разпоредба води до извод, че за възникването на правоотношение по вътрешно съвместителство следва да са налице следните предпоставки: 1/ вакантна длъжност, определена за изпълнение от държавен служител; 2/ наличието на държавен служител, който да отговаря на изискванията, предвидени за работа на незаетата длъжност; 3/ предложение от органа по назначаването до служителя, отговарящ на изискванията, да изпълнява и втората, незаета длъжност; 4/ това предложение да е еднократно, за срок не повече от 6 месеца; 5/ с оглед обстоятелството, че законът говори за отправяне на “предложение”, следва да бъде налице и приемане на предложението от страна на държавния служител.

Действително, законодателят не сочи изрично формата, в която следва да бъде отправено предложението за изпълнение на втора длъжност по съвместителство. Наличието на изисквания относно параметрите на предложението обаче - еднократност, максимален срок, преценка дали служителят отговаря на изискванията за изпълнение на втората длъжност; сравнителният анализ на горната разпоредба с други, уреждащи сходни случаи /чл. 81-86а ЗДСл например/, както и принципно формалния характер на акта по назначаване и встъпване в длъжност на държавните служители, налагат извода, че възникването на правоотношение при вътрешно съвместителство следва да бъде облекчено в писмена форма.

Независимо от горното обаче, дори да се приеме, че писмена форма не е необходима за възникване на отношенията между страните, по делото не се доказва наличието на нито една от описаните по-горе предпоставки, в това число - дори наличието на незаета служебна длъжност. Не са ангажирани и никакви доказателства, от които може да се направи извод, че, макар и устно, е било налице предложение от страна на органа по назначаване /още по-малко “възлагане” - както се твърди в исковата молба/ на изпълнението на длъжността “домакин”, редом с осъществяването на длъжността “водач на служебно куче”.

На следващо място следва да се посочи, че наличието на такова предложение би било и незаконосъобразно. Както изрично ищецът твърди /а и се установява от представената по делото длъжностна характеристика/, в системата на МВР втората длъжност “домакин” се упражнява от лица, наети по трудово правоотношение, а не по служебно такова, в който случай единствено би била приложима разпоредбата на чл. 16, ал. 3 ЗДСл. Липсата на уредена изрично възможност за лице, работещо като държавен служител, да изпълнява и дейност по трудово правоотношение, не е случайна - чл. 7, ал. 2, т. 6 ЗДСл изрично урежда хипотеза на несъвместителство, като сочи, че

държавният служител не може да работи по трудово правоотношение, освен като преподавател във висше училище.

Предвид изложеното, настоящият състав намира, че по делото не се доказва осъществяването на фактическия състав на чл. 16 ЗДСл за възникване на допълнително служебно правоотношение за работа по вътрешно съвместителство при незаета длъжност, поради което предявеният иск на основание чл. 125, вр. с чл. 16, ал. 3 ЗДСл се явява неоснователен и правилно е бил отхвърлен от първоинстанционния съд.

По евентуалния иск с правно основание чл. 59 ЗЗД.

При събдяване на вътрешнопроцесуалното условие /отхвърляне на предявения главен иск/, съдът дължи произнасяне по основателността на предявения в условията на евентуалност иск с правно основание чл. 59 ЗЗД.

На първо място, по въпроса дали ищецът разполага с друг път за защита на твърдяното накърнено материално право, съдът намира следното:

В конкретния случай, ищецът твърди, че в рамките на процесния период от ноември 2016 г. до януари 2020 г. е съвместявал упражняването на две длъжности - една основна, по заеманото от него служебно правоотношение като "старши полицай /водач на служебно куче" и втора, допълнителна, на длъжността "домакин".

Както беше посочено, с оглед принципната недопустимост на съвместяване на трудово със служебно правоотношение, ЗДСл и ЗМВР не уреждат изрична възможност за претендиране на допълнително възнаграждение при съвместяване на такива длъжности /каквато огледална разпоредба съществува по отношение на лицата, работещи по трудово правоотношение в МВР, в случаите, когато изпълняват част от служебните задължения на отсъстващ държавен служител по [чл. 142, ал. 1, т. 1](#) или [ал. 3/](#)

Няма основание да се прилагат по аналогия и разрешенията на чл. 75, чл. 110 и чл. 259, ал. 1 от КТ, в който смисъл е изразено становище в правната теория /М. В., С. Кр., В. Ат. "Коментар на Кодекса на труда", изд. "Сиби", 10-то издание, стр. 288, стр. 327 и стр. 782/ относно случаите на фактическо полагане на труд без формално оформяне на основанието за това /респ. при недействително основание/, както и в съдебната практика /решение от 29.11.2010 г. по гр. д. № 1579/2009 г. на ВКС и определение № 417 от 17.03.2011 г. на ВКС по гр. д. № 1630/2010 г., IV г. о., ГК/.

С оглед на това, в случай, че лице, упражняващо труд по служебно правоотношение фактически осъществява и допълнителна дейност по друго /трудова/ правоотношение, следва да се приеме, че същото не разполага с друг ред за защита, освен предявяване на общия иск по чл. 59 ЗЗД.

По същество на предявения иск обаче, съдът намира същия за неоснователен.

От събраните по делото писмени доказателства и приетата съдебно-счетоводна експертиза, не се установява ищецът да е извършвал какъвто и да е било *труд* извън предвидения за основната му длъжност като водач на служебно куче, нито във фактическо, нито във времево отношение.

Извършването на такива действия по същество не се и твърдят в исковата молба, както и в целия ход на производството.

Единственото обстоятелство, въз основа на което ищецът претендира, че между него и ответника е възникнало по съвместителство допълнително трудово правоотношение, касае определянето на В. като МОЛ и проверяването му при извършените инвентаризации. Само по себе си качеството “материално отговорно лице” обаче не може да бъде свързано с осъществяване на конкретна допълнителна дейност /видно от събраните доказателства, същото му е било дадено единствено във връзка с приемане на недвижим имот по сметка 2031, наложило се вследствие на смърт на друг служител/.

Липсата на доказателства по делото, които да удостоверяват, че ищецът реално е извършвал трудова дейност в полза на ответника, извън тази по основното му служебно правоотношение, води до извод за липса на елемент от фактическия състав на неоснователното обогатяване, а именно - имуществено разместване между страните по спора.

С оглед на това, и предявеният в условията на евентуалност иск с правно основание чл. 59 ЗЗД за сумата от 5500 лева се явява неоснователен и законосъобразно е бил отхвърлен от първоинстанционния съд.

Предвид достигането до идентични правни изводи с тези на СРС за неоснователност на предявените искове /макар и по различни мотиви/, въззивната жалба следва да бъде оставена без уважение като неоснователна, обжалваното решение - потвърдено като правилно.

По отговорността за разноски:

С оглед изхода на делото и направено в този смисъл искане, право на разноски във въззивното производство има единствено въззиваемата страна.

На основание чл. 78, ал. 3, вр. с ал. 8 ГПК, вр. с чл. 25 НЗПП, съдът определя размера на дължимото юрисконсултско възнаграждение на сумата от 100 лева, която следва да бъде заплатена от въззивника - ищец С. В. в полза на въззиваемата страна.

Така мотивиран, Софийски градски съд, IV-Г въззивен състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20089774 от 05.05.2023 г. по гр. д. № 24881/2021 г. по описа на СРС, 87 с-в.

ОСЪЖДА С. А. В., ЕГН *****, да заплати на СД.В.Р., на основание чл. 78, ал. 3, вр. с ал. 8 ГПК, вр. с чл. 25 НЗПП, сумата от **100 лева** - юрисконсултско възнаграждение в производството пред въззивната инстанция.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред

Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____